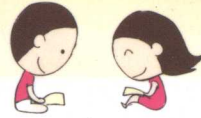

หนังสือเล่มแรก

Bookstart Thailand

เรื่องหัตถ์ ปิ่นประทีป

หนังสือเล่มแรก

BOOKSTART

Bookstart Thailand

โดย เต๋องศักดิ์ ปิ่นประทีป

หนังสือเล่มแรก Bookstart Thailand

เขียน: เรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป

ISBN 978-616-7309-09-5

พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม 2552

จำนวน 3,000 เล่ม

ออกแบบรูปเล่ม/พิสูจน์อักษร สำนักพิมพ์ปิ่นโต พับลิชชิง

(pintobooks@hotmail.com)

เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร 0 2884 5174

พิมพ์ที่ บริษัท ออฟเซ็ท ครีเอชั่น จำกัด

ดำเนินการโดย โครงการหนังสือเล่มแรกประเทศไทย

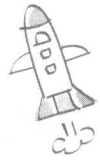
มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

สนับสนุนโดย แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.)

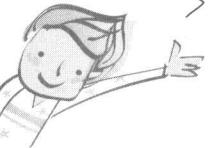
กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)

>> คำนำ

นับแต่ปี พ.ศ. 2546 ที่มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กได้ศึกษาแนวความคิดเรื่อง Bookstart จากประเทศอังกฤษที่เริ่มใช้หนังสือกับเด็กตั้งแต่ยังเป็นทารก แล้วนำมาทดลองใช้ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2547 ด้วยการจัดทำชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart มอบให้พ่อแม่จำนวน 106 ครอบครัว นำไปใช้กับลูกอายุ 6 – 9 เดือน โดยมีกระบวนการง่าย ๆ คือ ให้คุณแม่ลูกนั่งตัก แล้วถือรักด้วยหนังสือ พ่อแม่จะอ่านเมื่อไรก็ได้ และอ่านที่ไหนก็ได้ ที่สำคัญที่สุด คือต้องอ่านทุกวัน วันละ 5 – 15 นาที

โครงการประสบความสำเร็จอย่างดี นับแต่ปีแรกของการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่า ชุดหนังสือเล่มแรกนอกจากจะทำให้เด็กน้อยในวัยขวบปีแรกนั้นเรียนรู้ได้มากมายอย่างน่ามหัศจรรย์แล้ว ยังทำให้บรรยากาศในบ้านอบอุ่น พ่อแม่ลูกได้ใกล้ชิดกันและมีความสุขร่วมกันมากขึ้น อีกทั้งยัง

พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในพฤติกรรมการเล่นของเด็ก คือ พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็กใช้เวลากับเด็ก ร้องเพลง เล่านิทาน และอ่านหนังสือกับเด็กมากขึ้น ทางโครงการเฝ้าดูพฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้มาโดยตลอด 6 ปี

ใน 0 - 3 ปีแรก พ่อแม่ใช้หนังสือกับลูกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนลูกอายุ 3 - 6 ปี ครบวัยเข้าเรียน กระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการส่งผ่านเด็กจากบ้านสู่รั้วโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การทำความเข้าใจ พร้อมกับมอบหนังสือภาพสวย ๆ เนื้อเรื่องสนุกสนาน มีชีวิตชีวาให้ครูและผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้เห็นความสำคัญและนำหนังสือไปใช้ในการพัฒนาเด็ก แล้วพร้อมที่จะคอยอดทนในการเล่านิทาน และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง

กระทั่งครบ 6 ปีของการสร้างกระบวนการและการทำงานในพื้นที่เพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของเด็กและครอบครัว

สิ่งที่ได้ คือ องค์ความรู้ที่ถอดออกมาเป็นรูปแบบการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็กปฐมวัย 6 เดือน - 6 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กที่นำเสนอถึงเครื่องมือ กระบวนการ และผลสำเร็จสำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละปี แต่ละก้าวอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อเป็นการยืนยันว่าชุดหนังสือเล่มแรก ถือเป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความสุขและสติปัญญา แก่สมาชิกในครอบครัวอย่างได้ผล

จึงหวังว่า ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมนี้จะถูกนำไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าจะเป็นทางรอดของครอบครัวไทยในการเลี้ยงดูเด็กในสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศไทยต่อไป

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป

กรรมการผู้จัดการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
ผู้จัดการโครงการหนังสือเล่มแรกประเทศไทย

>> สารบัญ

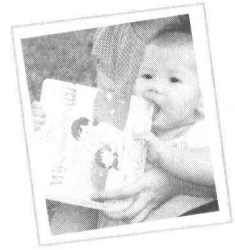
• โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart	8
บทนำ	9
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ประเทศไทย	10
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ประเทศไทย	14
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ประเทศไทย	17
• อุ้มลูกนั่งตัก สักวันรักดวงหนังสือ	29
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 1	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 1	32
• อ่านที่ไหนก็ได้ อ่านเมื่อไรก็ได้	35
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 2	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 2	36
• หนังสือ คือ เพื่อน	37
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 3	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 3	38

• หนังสือคือดวงตา ปัญาคือความสุข	39
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 4	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 4	40
• อ่านหนังสือหลากหลายชนิด เพิ่มสีสันในชีวิตงดงาม	41
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 5	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 5	42
• อ่านอย่างมีคุณภาพ	44
โครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ปีที่ 6	
ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ปีที่ 6	46
• ข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก	84
• บรรณานุกรม	87

ໂຕຈີ່ໄຊນາຈີ່ໄຊນາ ຈື່ນໄຊນາ

B o o k s t a r t

>> บทนำ

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ที่ดำเนินการในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ได้แนวคิดมาจากโครงการต้นแบบของประเทศอังกฤษ (Bookstart UK) ซึ่งเริ่มต้นโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2535 และโครงการตัวอย่างในประเทศญี่ปุ่น (Bookstart Japan) ซึ่งเริ่มต้นโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 โดยให้ความสำคัญในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 - 9 เดือน ด้วยการมุ่งเน้นให้พ่อแม่ทุกคนเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง รวมทั้งการเลี้ยงลูกด้วยหนังสือตั้งแต่วัยเยาว์ โดยมีเป้าหมายที่จะให้พ่อแม่ลูกมีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือ นำไปสู่การสร้างพื้นฐานการอ่านและสานสัมพันธ์ในครอบครัว ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยนิสัยรักการอ่าน โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐและเอกชนทั้งองค์กรส่วนกลางและองค์กรท้องถิ่น

ด้วยความคาดหวังว่า

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart น่าจะเป็นกระบวนการที่สร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การเสริมสร้างพื้นฐานด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม คุณธรรม และสติปัญญา ให้กับเด็กโดยใช้หนังสือนิทานและบทร้อยกรองเป็นสื่อสำคัญพื้นฐานในการให้การศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความสนุกสนาน และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก

โครงการหนังสือเล่มแรก

Bookstart

ประเทศไทยอังกฤษ

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart เริ่มต้นดำเนินกิจกรรมที่เมืองเบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2535 ด้วยความริเริ่มของ Ms. Wendy Cooling โดยกองทุนหนังสือ Book Trust ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลที่มีจุดมุ่งหมายในการ “นำหนังสือสู่คน นำคนสู่หนังสือ” ร่วมมือกับศูนย์บริการห้องสมุดแห่งเมืองเบอร์มิงแฮม ศูนย์บริการสาธารณสุขแห่งเมืองเบอร์มิงแฮมได้ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม หนังสือที่ใช้ดำเนินงานได้จากการบริจาคจากสำนักพิมพ์ โครงการ Bookstart นับเป็นโครงการแห่งชาติโครงการแรกของโลกที่ว่าด้วยหนังสือสำหรับเด็กทารก โดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็กทารกในประเทศอังกฤษทุกคนได้รับโอกาสและการสนับสนุนให้พัฒนาความรู้รัก

รักหนังสือและการอ่านไปตลอดชีวิต โดยความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นด้วยการจัดสรรและส่งเสริมให้พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่อายุ 6 - 9 เดือน โดยเริ่มทดลองโครงการกับครอบครัว จำนวน 300 ครอบครัว

จุดมุ่งหมายของโครงการ bookstart ประเทศไทย

1. จัดหาสื่อเพื่อให้พ่อแม่ได้ใช้กับลูก
2. สนับสนุนและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสือกับลูก
3. ส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อเป็นพื้นฐานในการรู้หนังสือ
4. ส่งเสริมให้พ่อแม่และเด็กสนุกสนาน เพลิดเพลินกับหนังสือที่จัดให้

กระบวนการโครงการ bookstart ในประเทศไทย

1. แจกถุง Bookstart เมื่อพ่อแม่พาลูกอายุ 6 - 9 เดือนมาตรวจสุขภาพที่สถานีอนามัย **ในถุง Bookstart นี้ประกอบด้วย**
 - 1.1 หนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับการคัดสรรแล้ว 2 เล่ม
 - 1.2 หนังสือแนะนำพ่อแม่ด้วยภาพเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยหนังสือ
 - 1.3 ของขำร่วยสำหรับเด็ก เช่น ฝ้ายรองจานหรือผ้ากันน้ำลาย
 - 1.4 แผนที่แนะนำห้องสมุดในละแวกบ้าน
 - 1.5 บัตรสมาชิกห้องสมุดสำหรับเด็ก
 - 1.6 รายชื่อหนังสือดีสำหรับเด็ก
 - 1.7 รายชื่อศูนย์สนับสนุนพ่อแม่ในเรื่องการเลี้ยงลูก
2. พ่อแม่ทุกคนจะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่อาสาสมัครของโครงการเป็นรายตัว เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง

ในการดำเนินงานโครงการ Book-start ประเทศอังกฤษครั้งนี้ **ทางกองทุนหนังสือ Book Trust** ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่ในการใช้หนังสือกับลูก ซึ่งผลการวิจัยนี้ตีพิมพ์อยู่ในรายงาน Book Trust Report ฉบับที่ 2 (Wade & Moore:1993)

ผลจากการวิจัยพบว่า ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักวิชาการพอใจกับโครงการนี้มากเพราะโครงการนี้ ก่อให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

1. มีความตระหนักในความสำคัญของหนังสือมากขึ้น
2. มีการอ่านหนังสือให้เด็กฟังและใช้หนังสือกับเด็กมากขึ้น
3. มีการซื้อหนังสือมากขึ้น
4. มีสมาชิกชมรมการอ่านหนังสือมากขึ้น
5. นอกจากนี้ยังทำให้เด็กวัยทารกเป็นสมาชิกของห้องสมุดมากขึ้น

จากการติดตามครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ พบว่าเด็ก ๆ ในโครงการมีความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณสูงกว่าเด็กทั่วไปอย่างเด่นชัดเมื่อเข้าเรียนในระดับประถม นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่าเด็กที่ได้รับฟังการอ่านหนังสือภาพตั้งแต่วัยทารก แสดงความสนใจในการอ่านสูงกว่าเด็กนอกโครงการถึง 3 เท่า หลังจากได้รับหนังสือเล่มแรกเป็นเวลา 2 ปี ยิ่งกว่านั้น โครงการนี้ยังช่วยสานสายใยรักในครอบครัวทำให้พ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์กันแนบแน่นอบอุ่นยิ่งขึ้น เพราะการเลี้ยงลูกด้วยหนังสือไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการสอนให้ลูกอ่านหนังสือออก แต่จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดคือให้พ่อแม่ลูกมีความสุขกับหนังสือร่วมกัน

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ Bookstart ในประเทศอังกฤษ

ในปี พ.ศ. 2535 เริ่มต้นดำเนินงานกับเด็กจำนวน 300 คน

ในปี พ.ศ. 2546 ขยายผลการดำเนินงานครอบคลุมเด็กจำนวน 675,000 คน

โครงการ Bookstart ในประเทศอังกฤษ แจกหนังสือไปแล้วจำนวน 2,601,000 เล่ม โดยมีห้องสมุด 5,000 แห่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 12,000 คน และสำนักพิมพ์ 14 แห่ง ทำงานร่วมกัน โดยโครงการ Bookstart ในประเทศอังกฤษได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและบริษัทเอกชน

ประเทศอังกฤษจึงถือเป็นต้นแบบโครงการ Bookstart ที่ความคิดได้ถูกนำไปขยายผลจนปัจจุบันมีประเทศที่มีความสนใจและดำเนินงานโครงการนี้กว่า 20 ประเทศทั่วโลก เช่น ญี่ปุ่น ไทย เกาหลี ไต้หวัน โคลัมเบีย เป็นต้น

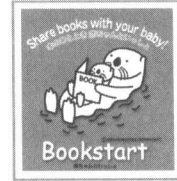

โครงการหนังสือเล่มแรก

Bookstart

ประเทศไทย ปี ๒๕

ปี พ.ศ. 2543 ประเทศญี่ปุ่นประกาศให้เป็น “ปีแห่งการอ่านของเด็ก” ได้มีการนำโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart จากประเทศอังกฤษมาเผยแพร่ในญี่ปุ่น โดยมี Bookstart Center เป็นผู้ดำเนินการหลัก ด้วยหลักการและเหตุผล คือ “ภาษามีความสำคัญต่อการหล่อเลี้ยงจิตใจเด็ก เด็กเล็กต้องการอ้อมกอดอันอบอุ่น และเสียงพูดคุยอย่างอ่อนโยน” โดยมีหนังสือภาพเป็นสื่อกลาง หลังจากการเดินทางไปศึกษาทูลงโครงการหนังสือเล่มแรกในประเทศอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2543 ประเทศญี่ปุ่นจึงเริ่มโครงการทดลองและวิจัยประเมินผลทันที ซึ่งการดำเนินงานเบื้องต้น สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในด้านบุคลากรเพื่อการดำเนินงาน

เมื่อโครงการนี้ปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชน ได้รับความสนใจจากองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว รูปแบบการดำเนินงานของโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ในประเทศญี่ปุ่นแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่มีดังนี้

1. ก่อตั้งคณะทำงาน โดยเริ่มจากกลุ่มผู้สนใจ
2. ศึกษาดูงานและปรึกษาหารือกับ Non Prot Organization Bookstart Center
3. กำหนดรูปแบบโครงการ
 - ผู้รับผิดชอบโครงการคือใคร เช่น ห้องสมุด ศูนย์อนามัย
 - งบประมาณจากไหน เช่น จากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จากห้องสมุด
 - กลุ่มเป้าหมายอายุเท่าใด เช่น เด็กอายุ 3 เดือน
 - ระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น พบพ่อแม่ลูกเดือนละครั้ง
 - องค์กรเครือข่าย เช่น ห้องสมุด ศูนย์อนามัย องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อาสาสมัคร ฯลฯ
4. กำหนดรูปแบบการดำเนินงานในวันปฏิบัติงาน
5. กำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผล

หลักสำคัญ 5 ประการของโครงการหนังสือเล่มแรก bookstart ประเทศไทย

1. สนับสนุนให้พ่อแม่ลูกมีความสุขร่วมกัน
2. เป็นโครงการเพื่อเด็กทุกคน
3. มอบหนังสือภาพ

โครงการหนังสือเล่มแรก

Bookstart

ประเทศไทย

โครงการ Bookstart ที่ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี, ประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ได้ตั้งชื่อเป็นภาษาไทยว่า โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart เริ่มต้นในประเทศไทยโดยมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็น ปีแห่งการอ่าน และภาคเอกชนโดยสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย เริ่มดำเนินการโครงการรวมพลัง รักการอ่าน ในปี พ.ศ. 2547 โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart เริ่มเปิดพื้นที่ดำเนินการในประเทศไทยโดยสโมสรไลอ้อนส์นครหลวงกรุงเทพสนับสุนนงบประมาณในการจัดทำชุดหนังสือเล่มแรก และดำเนินงานเลขาธิการสภาการ-

ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มดำเนินงานกับกลุ่มพ่อแม่ที่มีลูกอายุ 6 – 9 เดือน จำนวน 106 คน การทำงานได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากองค์กรในพื้นที่ทั้งโรงพยาบาล องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กในรูปแบบสถานสงเคราะห์ บ้านเลี้ยงเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนแออัด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถาบันการศึกษา

กระบวนการในการดำเนินงาน

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart, ประเทศไทย

กระบวนการในการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ประเทศไทย ตั้งแต่ปีแรก พ.ศ. 2547 จนถึงปีที่ 6 พ.ศ. 2552 เป็นกระบวนการในการสร้างความเข้าใจให้พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้นำชุดหนังสือเล่มแรกที่มีการคัดสรรอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละขวบปีไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความรักความอบอุ่น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวอย่างต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาสมองของเด็กวัย 0 – 6 ปีที่ดูเหมือนเป็นเรื่องยาก เพราะพ่อแม่หลายคนล้วนมีคำถามค้างคาใจในการใช้หนังสือกับเด็กตั้งแต่ปีแรกของการดำเนินงาน ซึ่งเข้าใจว่าเด็กเกินกว่าที่จะคิดได้ว่าจะใช้หนังสือได้

แต่กระบวนการทำงานตลอด 6 ปีที่ผ่านมาที่มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน วิธีการสื่อสารที่ง่าย ตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน จึงทำให้พ่อแม่เหล่านี้คลายความกังวลใจเพราะทุกคำถามล้วนมีคำตอบอย่างเป็นรูปธรรม

ตลอด 6 ปีในการทำงาน กระบวนการสำคัญที่โครงการดำเนินการอย่างต่อเนื่องกระทั่งทำให้โครงการประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง คือ

1. ร่วมคิด ร่วมคน ร่วมคลัง

เป็นแนวทางในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและ
อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรในแต่ละพื้นที่ที่มีลักษณะขององค์กร
และบุคลิกของคนที่ทำงานที่ต่างกัน

2. การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย

เลือกจากองค์กรที่มีใจ มีความพร้อม และมีความเชื่อเรื่องการใช้หนังสือ
ในการพัฒนาเด็กตั้งแต่ยังเป็นทารกตามแนวคิดของโครงการหนังสือเล่มแรก
และต้องเป็นองค์กรที่มีการจัดระบบให้รองรับภารกิจใหม่ ให้เป็นภารกิจหลักอีก
อย่างหนึ่ง que เพิ่มจากภารกิจหลัก

3. การศึกษาวัฒนธรรมองค์กรภาคี

การรู้เขา รู้เรา ถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการทำงานร่วมกันขององค์กร
ที่มีวัฒนธรรมองค์กร และเป้าหมายเฉพาะคนที่ต่างกันที่ ต้องมาทำงานร่วมกัน

4. การประชุมคนทำงาน

ถือเป็นการโยนหินถามใจคนทำงานในแต่ละพื้นที่ว่าพร้อมหรือไม่ พร้อม
แค่ไหน และจะอย่างไรให้มีความพร้อมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในเงื่อนไขและ
ข้อจำกัดของทั้งโครงการและหน่วยงานของตน

5. การอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มคนทำงานในพื้นที่ดำเนินงาน

การพัฒนาคนทำงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการทำงาน ดังนั้นจึงได้มี
การพัฒนาคนทำงานในทุกระดับอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และอย่างเรียบง่าย
ไม่สลับซับซ้อน

6. การคัดสรรหนังสือ

กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ และอาสา
สมัครของโครงการหนังสือเล่มแรก มีกระบวนการในการคัดสรรหนังสือร่วมกัน
โดยเลือกจากหนังสือที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และเด็กในพื้นที่การจัดกิจกรรม

การคัดสรรหนังสือ

เด็กปฐมวัย 0 – 6 ปี ไม่สามารถอ่านหนังสือได้เอง ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ใหญ่ในบ้าน จึงต้องเป็นผู้อ่านให้ฟัง หนังสือจึงเป็นเหมือนสื่อกลางที่ทำให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ใหญ่ในบ้านได้ใกล้ชิดกับเด็ก ได้พูดคุยกับเด็ก ได้เล่นกับเด็ก และได้เฝ้าดูพัฒนาการของเด็กอย่างใกล้ชิดโดยใช้หนังสือเป็นเครื่องมือ

การคัดเลือกหนังสือชุด ห้องสมุดฉบับกระเป๋า โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart มุลินิธิหนังสือเพื่อเด็ก เพื่อให้พ่อแม่ได้นำไปใช้กับเด็กนั้นจึงต้องมีความเหมาะสม เพื่อสนองตอบต่อความต้องการในแต่ละด้านของเด็กในวัยนั้น ๆ ได้อย่างลงตัว ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กระบวนการสำคัญในการคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กในโครงการ คือ

1. หนังสือที่ได้รับการคัดสรรจากสถาบันต่าง ๆ เช่น
 - คณะกรรมการคัดสรรหนังสือดีแห่งชาติ
 - คณะกรรมการโครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน
 - รักลูกอวอร์ด
 - นายอินทร์อวอร์ด
 - หนังสือที่ได้รับการเสนอให้เป็นหนังสือเชิงคุณธรรมนำอ่าน
 - อื่น ๆ
2. หนังสือยอดนิยมนของเด็กในโครงการลับสมองประลองปัญญา สรรหาหนูน้อยนักเล่านิทาน
3. หนังสือยอดนิยมนของเด็กในโครงการห้องสมุดเด็ก ห้องสมุดครอบครัว และห้องสมุดเคลื่อนที่ของมุลินิธิหนังสือเพื่อเด็ก
4. หนังสือนิทานอมตะทั้งนิทานไทยและนิทานต่างประเทศ

บุคลิกภาพของตัวละคร

สนุกสนาน สร้างความประทับใจให้แก่เด็กตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ มีคุณค่า และมีความหมาย เช่น ตัวละครของนิทานอีสป ที่ใช้สุนัขจึงจอกเป็นตัวแทนของคนเจ้าเล่ห์เพทุบาย กระจ่ายเป็นตัวแทนของความซื่อใสสะอาด ลิงโตเป็นตัวแทนของคนที่ย่อหยิ่ง ทรนง

ภาพประกอบ

สไตล์ สดงาม สะอาดสะอ้าน ต้องมีความชัดเจน สามารถเล่าเรื่องได้อย่างดี และเปลี่ยนไปตามเนื้อหาอย่างน่าเชื่อถือและตรงกับความเป็นจริง

ตัวอักษร

ตัวอักษรต้องมีขนาดใหญ่ เส้นหนาเหมาะกับสายตาเด็กเล็ก เป็นอักษรที่เป็นปกติ ไม่เล่นหาง ไร้หัว

รูปเล่ม

มีความสำคัญทั้งในแง่ของความงาม ศิลปะ ภาพ ขนาด รวมถึงการใช้และการเก็บรักษาปกหนังสือ จึงถือเป็นหน้าที่จะทำให้เด็กสนใจด้วยสีสันที่สดใส ดึงดูดใจในความงาม ประณีตประณีต

การเสริมสร้างวินัยการอ่านหนังสือกับเด็ก

เตรียมภาวะอารมณ์

การใช้เวลากับลูกไม่ว่าจะอ่านหนังสือหรือทำอะไรกับลูกก็ตาม พ่อแม่ต้องผ่อนคลาย พ่อแม่จะได้เล่น อ่านหนังสือ หรือทำอะไร ๆ กับลูกอย่างปลอดภัย

วิธีการให้พ่อแม่ลูกสนุกกับโลกหนังสือ

- พูดยุกับลูกถึงรายละเอียดของภาพในหน้าปกหนังสือ อธิบายส่วนประกอบของภาพเพื่อให้ลูกได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่มีอยู่ในภาพ
- อ่านแบบมีอารมณ์ร่วม ด้วยการใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมกับอารมณ์ของคำในเนื้อเรื่อง
- คำนึงถึงช่วงระยะเวลาในการอ่าน เพราะลูกอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายกับการใช้เวลาในการอ่านนานเกินไป
- ไม่ควรมีการแบ่งอ่าน เช่น วันนี้อ่านให้ฟังเพียงครึ่งเรื่อง ที่เหลือคอยติดตามในวันรุ่งขึ้น
- ตั้งสติก่อน กระจีออรีวัน เพื่อกระตุ้นเร้าให้ลูกมีความรู้สึกร่วม
- หลังจากการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง พ่อแม่ควรมหากิจกรรมมาทำกับลูกอย่างหลากหลาย ลูกจะได้ไม่เบื่อกับการฟัง

เทคนิคการอ่านหนังสือกับลูก

3.1 อ่านตามต้นฉบับ

การเล่านิทานตามต้นฉบับ เป็นวิธีการที่ง่ายที่สุด แต่สิ่งที่ควรให้ความสนใจคือ เล่าอย่างไรให้กระทบความรู้สึกด้านใดด้านหนึ่งของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นความบันเทิงใจ ความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ ความรัก ความโศกเศร้า ความสุขใจ ความเสียใจ รวมถึงการปลูกความคิด จิตสำนึกให้เกิดสิ่งดี ๆ ในชีวิต อาจมีการสร้างอรรถรสในการเล่ามากขึ้น ด้วยการเพิ่มคำสนุก ๆ เข้าไป จะทำให้เกิดความสนุกสนานยิ่งขึ้น

3.2 อ่านโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ

ในขณะที่เล่านิทานให้เด็กฟัง อาจใช้วิธีการนำตุ๊กตาช้างผ้าหรือตุ๊กตาอื่น ๆ รวมทั้งถุงมือ หุ่นมือ หุ่นกระดาษ และการพับ การวาด การระบายสีมาเป็น

องค์ประกอบในการเล่าเพื่อสร้างความสนใจและต่อยอดความคิดของเด็ก คือการเล่านิทานโดยการใช้อวัยวะเป็นส่วนประกอบการเล่า เช่น ทำมือเป็นหมา ไก่ เป็ด งู และอื่น ๆ อีกมากมาย

3.3 อ่านไปคุยไป

พ่อแม่ ครู หรือพี่เลี้ยงหลายคนใช้หนังสือหรือนิทานเป็นช่องทางในการพูดคุยเพื่อต่อยอดความคิดและสอนสิ่งที่ต้องการให้แก่ลูกนอกเหนือจากเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในนิทาน โดยในระหว่างการเล่านิทานนั้นพ่อแม่หลายคนโยงเรื่องราวในนิทานสู่การพูดคุยกับลูก โยงพฤติกรรมของตัวละครสู่พฤติกรรมของลูก แล้วใช้เรื่องราวของตัวละครที่มีสีสันปลูกฝังสิ่งที่ต้องการและพฤติกรรมที่เหมาะสมให้แก่ลูก

3.4 อ่านไปเล่นไป

พ่อแม่ ครู หรือพี่เลี้ยงอาจใช้นิทานเป็นการนำเข้าสู่การเล่นกับเด็ก ทำให้การเล่านิทานสนุกสนานมากยิ่งขึ้น เพราะการฟังเรื่องราวสลับกับการเล่นตามตัวละครทำให้เด็กไม่เบื่อ เช่น เมื่อเล่าเรื่องพ่อหมีเล่นโยกเยกกับลูกหมี ก็ชวนเด็กเล่นโยกเยก

โยกเยกเคย

น้ำท่วมเมฆ

กระต่ายลอยคอ

หมาหางงอ กอดคอโยกเยก

3.5 อ่านไปร้องไป

การเตรียมความพร้อมของเด็กให้เกิดความสนใจและมีสมาธิในการฟังนิทาน วิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้และเกิดผลเป็นอย่างดี คือ การร้องเพลง เช่น เมื่อจะเล่านิทานที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับช้าง ก็ชวนเด็กร้องเพลง

เพลงช้าง

ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง
น้องเคยเห็นช้างหรือเปล่า
ช้างมันตัวโตไม่เบา
จมูกยาว ยาว เรียกว่างวง
สองเท้าโตตั้งวงเรียกว่างา
มีหูมีตาหางยาว

เพลงม้า

ม้าวิ่ง กับ กับ เตียวเตียวลั่นตาเราไป
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบบกับ กับ กับ
ม้าวิ่งเร็วรี คูชี้หายไป
ม้าวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบบกับ กับ กับ

3.6 อ่านไปฟังไป

ผู้ที่มีความสามารถในด้านการฟังกระดาศ สามารถใช้ทักษะการฟังกระดาศนี้มาสร้างความสำเร็จในการเล่านิทานให้เด็กฟังมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อเล่านิทานจบแล้วนำเด็กช่วยกันฟังกระดาศเป็นตัวละครในเรื่องที่เล่า เช่น เรื่องเจ้าชายกบ ก็สอนเด็กฟังกระดาศเป็นตัวกบ หรือฟังเป็นมงกุฎเจ้าหญิง ซึ่งเมื่อทำเสร็จแล้วสามารถนำมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานในครั้งต่อไปได้อีกด้วย

อุ้มลูกนั่งตัก สือรักด้วยหนังสือ

โครงการหนังสือเล่มแรก

Books start ปีที่ 1

กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี

📖 กลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเด็ก (คน)
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ 4 จังหวัดราชบุรี	25
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย	27
ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต จังหวัดปทุมธานี	6
สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม	7
บ้านศรีนครินทร์ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ	10
บ้านเสือใหญ่ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ	13
บ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็กจังหวัดนครปฐม	18
รวมทั้งสิ้น	106

ด้วยความต้องการพื้นฐานของเด็กในขวบปีแรก ที่ต้องการความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น และการมีปฏิสัมพันธ์จากคนรอบข้างและบริบทรอบตัว ที่เด็กอาหาร เด็กเพื่อเกื้อกูล หนังสือจึงเป็นเครื่องมือที่พ่อแม่สามารถ

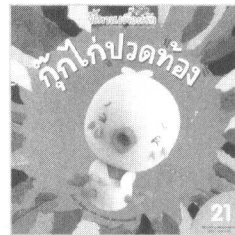
นำมาใช้เป็นช่องทางในการหล่อเลี้ยง และสร้างเด็กในวัยนี้ให้เกิดความไว้วางใจ
 คนรอบข้างและสังคมรอบตัวเมื่อเติบโตในวันข้างหน้า การทำเช่นนี้จะทำให้
 เด็กเกิดความสัมพันธ์ที่แนบแน่นและห่วงแหนความรัก ความอบอุ่นที่เคยได้รับ
 ส่งผลให้มีการใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้กระทบกับความสัมพันธ์ที่ดี
 ที่สร้างไว้กับพ่อแม่และคนรอบข้างตั้งแต่วัยขวบปีแรก

 ชุดเครื่องมืออาชีพที่ 1 : หนังสือสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี
 ประกอบด้วย

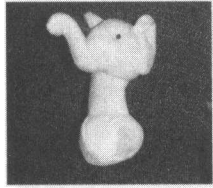
1. หนังสือสำหรับพ่อแม่

2. หนังสือสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี

3. ตุ๊กตาข้างทำด้วยผ้า มีเสียงกรุ๊งกริ๊ง

4. ซีดีบรรจุภาพเคลื่อนไหว นำเสนอกระบวนการในการใช้หนังสือ
กับเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี

เด็กมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ในทุกพื้นที่ อีกทั้งผู้เลี้ยงดูเด็กทุกพื้นที่ประเมินด้วยตัวเองว่า หลังจากเข้าโครงการแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในครอบครัวอย่างชัดเจนทั้งด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการใช้เวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็ก ดังนี้

ประเภทความเปลี่ยนแปลงในครอบครัว	คิดเป็นร้อยละ
มีการเปลี่ยนแปลง	83.5
พ่อ-แม่-ลูกใกล้ชิดกันมากขึ้น	69.1
ญาติ-พี่น้องเด็กใกล้ชิดกันมากขึ้น	62.9
ผู้เลี้ยงดูเด็กเข้าใจเด็กมากขึ้น	83.5
เด็กโตเร็วและฉลาดขึ้น	79.4
สมาชิกครอบครัวใช้เวลาร่วมกันมากขึ้นกว่าเดิม	54.2

ในกลุ่มปู่ย่า ตายาย และผู้เลี้ยงดูที่อ่านหนังสือไม่ออก ทุกคนใช้วิธีการอ่านจากภาพ บรรยายจากภาพ พูดคุยจากภาพ โดยไม่มุ่งเน้นคำและความคิดที่ถูกตีกรอบด้วยผู้เขียน หากแต่ใช้ชีวิตอ่านชีวิต และใช้ชีวิตสอนชีวิต

ข้อมูลจากการทำงานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ในภาพรวมของการดำเนินกิจกรรมโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart นี้ ช่วยปลูกกระแสความสนใจให้พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟัง และใช้เวลาในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกันลูกมากขึ้นในทุกพื้นที่

จากการศึกษาของ รศ. พญ.ศิริกุล อิศรานุรักษ์ พบว่า

- ชุดหนังสือเล่มแรกมีส่วนกระตุ้นให้ครอบครัวใช้เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกผ่านการอ่านได้มากขึ้น และเมื่อมีการอ่านหนังสือกับเด็ก เด็กให้ความสนใจต่อการอ่าน ทั้งที่แสดงความสนใจชัดเจนและสนใจระยะสั้น ๆ โดยเด็กแสดงความสนใจในจำนวนครั้งที่มากขึ้น

- ครอบครัวส่วนใหญ่อ่านหนังสือกับเด็ก 7 ครั้งขึ้นไปต่อสัปดาห์ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จที่สำคัญยิ่งของโครงการ

- ชุดหนังสือเล่มแรกสร้างโอกาสการอ่านหนังสือกับเด็กให้แก่ครอบครัวมากขึ้น

ผลพลอยได้จากการทำงาน

พบว่า ครอบครัวที่มีเด็กวัย 2 – 12 ปี อยู่ร่วมด้วย เด็กกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมในการใช้ชุดหนังสือเล่มแรกด้วย เช่น ให้แม่อ่านให้ฟัง หรือเป็นคนอ่านให้น้องฟัง ซึ่งถือเป็นกระบวนการทดแทนในครอบครัวที่ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องทำงาน และไม่มีเวลาอยู่กับเด็กมากนัก

อ่านที่ไหนก็ได้ อ่านเมื่อไรก็ได้

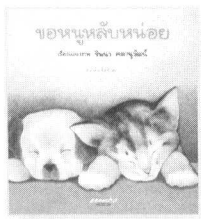
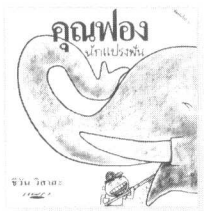

โครงการหนังสือเล่มเล็ก

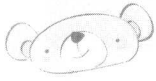
Books start ปีที่ 2

กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 1 - 2 ปี

ชุดเครื่องมือในปีที่ 2 : หนังสือสำหรับเด็กอายุ 1 - 2 ปี

ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก

BOOKS TART ปีที่ 2

🌱 *กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 1 - 2 ปี*

ความสำเร็จสำคัญที่เด่นชัดที่สุดของการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก ในปีที่ 2 คือ พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ทั้งการอ่านให้เด็กฟังและอ่านเพื่อการสร้างเสริมสติปัญญาและพัฒนาตนเอง

หนังสือเอียงเบนความสนใจของเด็ก ให้ละหรือเลิกทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หันมาสนใจหนังสือแทน เช่น ลูกชอบดูนิ้วมือ เล่นอวัยวะเพศ ร้องไห้แงแง หงุดหงิดบ่อย ๆ หนังสือที่พ่อแม่อ่านออกเสียงดัง ๆ ให้ฟัง หรือนำเสนอ จะเป็นการดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้ลูกหันมาสนใจจับหนังสือ มือลูกก็จะไม่ว่างที่จะไปทำพฤติกรรมต่าง ๆ ข้างต้นได้ ซึ่งเป็นการเอียงเบนที่ได้ผลในทุกครอบครัว

หนังสือ คือ เพื่อน

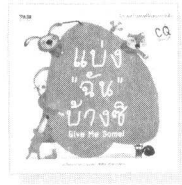

โครงการหนังสือเล่มแรก

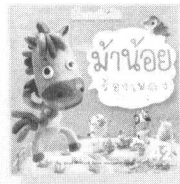
Books start ปีที่ 3

กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 2 - 3 ปี

ชุดเครื่องมือในปีที่ 3 : หนังสือสำหรับเด็กอายุ 2 - 3 ปี
ชุดที่ 1 มอบให้ตอนเริ่มกระบวนการในการดำเนินงานปีที่ 3

ชุดที่ 2 มอบให้ตอนเยี่ยมครอบครัว

ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก

Books t a r t ปีที่ 3

📖 **กระบวนการในการส่งเสริมให้รักการอ่านให้เด็กอายุ 2 - 3 ปี**
ความสำเร็จที่เด่นชัดคือ พัฒนาการทางภาษา

หนังสือมีเนื้อหาที่เป็นเรื่องเป็นราวมากขึ้น สามารถดึงความสนใจของเด็กวัย 2 - 3 ปี นี้ได้เป็นอย่างดี เมื่อพ่อแม่ใช้เนื้อหา องค์ประกอบของภาพ และพฤติกรรมของตัวละครในหนังสือมาเป็นประเด็นในการพูดคุยทำให้เด็กมีความเข้าใจความหมายของคำและประโยคมากขึ้น จึงรู้จักเชื่อมโยงเรื่องที่ได้ฟังกับภาพที่ได้เห็น จนเกิดการเรียนรู้ในมิติที่ลึกซึ้งมากขึ้น เด็กรู้จักคำและมีภาษาที่ใช้ในการพูดและสื่อสารมาก

การที่เด็กได้ฟังเนื้อเรื่องที่พ่อแม่อ่านจากหนังสือที่มีการลำดับทั้งเนื้อหาและภาพอย่างเป็นเรื่องเป็นราว กอปรกับการอ่านอย่างนุ่มนวล อย่างมีจังหวะจะโคน ถูกต้องตามคำและประโยคที่น่าเสนาหู ลูกจะค่อย ๆ ซึมซับภาษาที่ย่ำ ๆ ทวน ๆ ไปโดยธรรมชาติ และเมื่อได้ฟังการอ่านของพ่อแม่บ่อย ๆ จึงจำได้มาก ทำให้เด็กพูดคำเหล่านี้ได้เร็ว และมีคำใช้ในการพูดได้มากกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังการอ่านหนังสือของพ่อแม่ ซึ่งถือเป็นพัฒนาการทางภาษาที่เด่นชัด

หนังสือคือดวงตา ปัญาคือความสุข

โครงการหนังสือเล่มแรก

Books start ปีที่ 4

กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 3 - 4 ปี

ชุดเครื่องมือในปีที่ 4 : หนังสือสำหรับเด็กอายุ 3 - 4 ปี

ชุดที่ 1 มอบให้ตอนเริ่มกระบวนการในการดำเนินงานปีที่ 4

ชุดที่ 2 มอบให้กลุ่มพ่อแม่ที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการอบรมเชิงปฏิบัติการ และคัดเลือกหนังสือสำหรับลูกด้วยตนเองได้

ชุดที่ 3 มอบให้ตอนลงเยี่ยมครอบครัว

ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก

Books t a r t ปีที่ 4

📖 **กระบวนการในการส่งเสริมให้รักการอ่านในเด็กอายุ 3 - 4 ปี**

ความสำเร็จที่เด่นชัดคือ พัฒนาการทางภาษา

จากการศึกษาข้อมูลเด็กและครอบครัวจำนวน 64 คน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 82.05 ของเด็กในโครงการ พบว่า **เด็ก ๆ ในโครงการ ร้อยละ 100 มีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน**

- เด็กในโครงการ ร้อยละ 93.75 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์
- เด็กในโครงการ ร้อยละ 100 รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สงสารคนอื่น เป็นคนมีเมตตา ร้อยละ 71.88 พูดจาไพเราะ อ่อนโยน ร้อยละ 85.94 มีน้ำใจให้ผู้อื่น และร้อยละ 100 อารมณ์ดี
- เด็กในโครงการร้อยละ 70.31 กล้าหาญในการตัดสินใจ และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม มีความอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น มีสติในการแก้ไขปัญหาอย่างคนตีมองโลกในแง่ดี
- เด็กในโครงการร้อยละ 93.75 มีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการอย่างเด่นชัด

อ่านหนังสือหลากหลายชนิด เพิ่มสีสันในชีวิตงดงาม

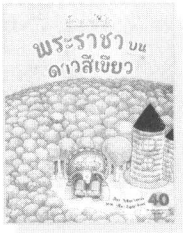

โครงการหนังสือเล่มแรก

Books start ปีที่ 5

กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 4 - 5 ปี

ชุดเครื่องมือในปีที่ 5 : หนังสือสำหรับเด็กอายุ 4 - 5 ปี
ชุดที่ 1 มอบให้ตอนเริ่มกระบวนการในการดำเนินงานปีที่ 5

ชุดที่ 2 มอบให้ตอนเยี่ยมครอบครัว

ผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก

Books t a r t ปีที่ 5

 กระบวนการในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 4 - 5 ปี

ความสำเร็จที่เด่นชัดคือ พัฒนาการทางภาษา

พ่อแม่ร้อยละ 85.71 ยังคงอ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอโดยเฉลี่ยวันละ 21 นาที 11 วินาที

พฤติกรรมเด่น ๆ ที่เห็นชัดของเด็ก ๆ ในโครงการหนังสือเล่มแรก

1. มีความสนใจใฝ่รู้
2. ทักษะทางภาษาดี
3. ความคิดดี...มีระบบ
4. อารมณ์ดี
5. ความจำดี
6. มีความมั่นใจในตนเอง
7. มีระเบียบวินัย
8. มีสมาธิดี
9. ทักษะทางศิลปะดี
10. มนุษย์สัมพันธ์ดี
11. มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
12. มีความรับผิดชอบ

ข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมของเด็กในโครงการหนังสือเล่มแรก
จำนวน 51 คน (คิดเป็นร้อยละ 85.0) กับเด็กทั่วไปในวัยเดียวกันจำนวน 528 คน

คุณธรรม	คุณธรรมที่ปรากฏ	
	เด็กทั่วไป	เด็กใช้โครงการหนังสือเล่มแรก
ขยัน คือ ผู้ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ทอดทิ้ง ถ้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง	60.79	94.11
ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออมเงินใช้สิ่งของแต่พอควรพอประมาณ ให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ	31.25	78.43
ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรง ไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดภัยจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มที่	72.91	94.11
วินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ มีวินัยในตนเอง มีวินัยต่อสังคม ปฏิบัติตนในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศอย่างเต็มใจและตั้งใจ	46.21	94.11
สุภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ รู้กาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง มีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย	19.31	88.23
สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกลมเกลียวปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ไม่ทะเลาะวิวาท ไม่เอาัดเขาเปรียบกัน มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด เชื้อชาติ มีความสามัคคีกัน รับผิดชอบต่อคนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติ	37.87	86.27
สะอาด คือ รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ผักผ่อนจิตใจมีให้ชื่นมื่น จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ	18.93	86.27
มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัว เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ความสุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น ร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน	85.22	94.11

อ่านอย่างมีคุณภาพ

โครงการหนังสือเล่มแรก

Books start ปีที่ 6

กระบวนการในการส่งเสริมสังรัการอ่านในเด็กอายุ 5 - 6 ปี

กลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินงาน	จำนวนเด็กในแต่ละปี (คน)						จำนวนเด็ก ที่คิด คิดเป็น ร้อยละ
	2547	2548	2549	2550	2551	2552	
1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ 4 จังหวัดราชบุรี	25	25	24	24	24	23	4.00
2. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่าน ซ้าย จังหวัดเลย	27	26	26	26	19	19	29.63
3. บ้านศรีนครินทร์ มูลนิธิเด็กอ่อนใน สลัมฯ กรุงเทพฯ	10	9	8	7	6	6	40.00
4. บ้านเสือใหญ่ มูลนิธิเด็กอ่อนใน สลัมฯ กรุงเทพฯ	13	12	10	8	-	-	100
5. ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์รังสิต จังหวัดปทุมธานี	6	6	6	6	6	6	-
6. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก และครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม	7	7	7	7	5	5	28.57
7. บ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็กจังหวัด นครปฐม	18	18	9	-	-	-	100
รวมจำนวนเด็ก	106	103	90	78	60	59	43.39

การทำงานใน 6 ปีที่ผ่านมาทำให้เชื่อว่าความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ไม่ต้องการงานวิจัยใด ๆ มารองรับ ดังนั้น นับแต่ขอบปีแรกของชีวิตที่เด็กได้ฟัง พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน วันละ 5 - 15 นาที ผลการทำงานจึง สอดคล้องกับการยืนยันของนักการแพทย์ นักพัฒนาการเด็ก นักการศึกษา และนักวิชาการทุกสาขาว่าเกิดประโยชน์กับลูกแม่

📖 ชุดเครื่องมือในปีที่ 6 : หนังสือสำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี
ชุดที่ 1 มอบให้ตอนเริ่มกระบวนการในการดำเนินงานปีที่ 6

ชุดที่ 2 มอบให้ตอนเยี่ยมครอบครัว

จากการศึกษาเปรียบเทียบด้านสมรรถนะของเด็กในโครงการจำนวน 51 คน (คิดเป็นร้อยละ 85.0 ของเด็กในโครงการ) เทียบเคียงกับเด็กปฐมวัย (อายุ 5 – 6 ปี) ทั่วประเทศทุกภูมิภาคจำนวน 594 คน ตามแบบทดสอบและสังเกตสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย Thailand Early Childhood Behavioral Competency ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่าเด็กในโครงการมีสมรรถนะในการพัฒนาตามวัยดีกว่าเด็กทั่วไปในทุกด้าน กล่าวคือ

การเคลื่อนไหวของใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor) : เด็กสามารถแสดง ความแข็งแรงและประสานการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็ก

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ใช้มือจับดินสอหรืออุปกรณ์อื่นอย่างถูกต้องในการขีดเขียน	74.1	100
วาดรูปวงกลมตามวิธีที่มีผู้ทำให้ดู	100	100
วาดรูปสี่เหลี่ยมตามวิธีที่มีผู้ทำให้ดู	94.4	100
วาดรูปสามเหลี่ยมตามวิธีที่มีผู้ทำให้ดู	89.5	100
วาดรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดตามวิธีที่มีผู้ทำให้ดู	57.4	100
วาดรูปวงกลมตามรูปตัวอย่าง	99.1	100
วาดรูปสี่เหลี่ยมตามรูปตัวอย่าง	92.6	100
วาดรูปสามเหลี่ยมตามรูปตัวอย่าง	88.0	100
วาดรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดตามรูปตัวอย่าง	47.2	100
วาดรูปคนที่มีส่วนประกอบอย่างน้อยสามส่วน	97.2	100
วาดรูปคนที่มีส่วนประกอบหกส่วน	85.2	100
วาดรูปคนที่มีส่วนประกอบสิบส่วน	71.3	100
จับและใช้กรรไกรเล็กที่ปลายมนตัดกระดาษได้	30.6	94.1
ใช้กรรไกรเล็กตัดกระดาษเป็นเส้นตรงยาว 6 นิ้วได้อย่างต่อเนื่อง	83.3	96.1
ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรอยเส้นโค้งหรือเป็นรูปร่างง่าย ๆ	80.6	96.1
ปักหมุดในช่องได้ ขนาดหมุดใหญ่ 1 - 2 ช่อง	100	100
ร้อยลูกปัดขนาดเล็ก ประมาณเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม.	100	100
พับกระดาษเป็นรูปร่างต่าง ๆ โดยมีผู้ใหญ่ช่วย	84.3	100
พับกระดาษเป็นรูปร่างต่าง ๆ ด้วยตนเอง	47.2	100
ผูกเชือกเป็นปม 1 ชั้น	89.8	92.2
แก้ปมเชือกปม 2 ชั้นได้	93.5	94.1

ประสาทสัมผัสกับการเคลื่อนไหว (Sensorimotor) : เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ (เช่น การเห็น ได้ยิน กายสัมผัส และอริยาบถในการเคลื่อนไหว) (Children used their senses. eg: sight, hearing, smell, taste and touch to guide movement)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ย่อเข่าเวลากระโดดลงบันไดขั้นสุดท้าย	99.1	98.1
วิ่งรอบโต๊ะโดยไม่ชนโต๊ะ	100	100
มุกอุโมงค์หรือลอดใต้โต๊ะโดยหัวไม่ชน	100	100
รับลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 นิ้ว ที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง	92.6	98.1
รินน้ำจากขวดใส่ถ้วยหรือขันโดยไม่หก	97.2	98.1
จัดวางสิ่งของหรือวัสดุซ้อนหรือต่อกันให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามตัวอย่างที่ ตั้งให้ดู โดยวางของซ้อนสลับหว่างให้เป็นสะพาน (ตัวของ 3 ชั้น)	98.1	98.1
รับลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 นิ้ว ที่โยนมาจากระยะ 2 เมตร ให้เด็ก รับด้วยสองมือ	96.3	98.1
เดินถือถ้วยใส่น้ำก่อนถ้วยโดยไม่หก จากด้านหนึ่งของห้องไปอีกด้านหนึ่ง ระยะทางประมาณ 4 เมตร	99.1	98.1
เคลื่อนไหวร่างกายตามที่ตกลงกันให้คู่กับสัญญาณเสียงที่ผู้ใหญ่ทำขึ้น โดยเด็กไม่เห็นต้นเสียง	88.9	94.1
ยื่นมือรับถ้วยใส่น้ำก่อนถ้วย (3/4 ถ้วย) แล้วส่งต่อให้เพื่อนได้โดยไม่หก	98.1	100
จัดวางสิ่งของหรือวัสดุซ้อนหรือต่อกันให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามตัวอย่างที่ ตั้งให้ดู โดยวางของซ้อนเป็นบันได 3 ชั้น (ตัวของ 6 ชั้น)	85.2	100
จัดวางสิ่งของหรือวัสดุซ้อนหรือต่อกันให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามตัวอย่างที่ ตั้งให้ดู โดยวางของซ้อนเป็นบันได 4 ชั้น (ตัวของ 10 ชั้น)	70.4	94.1
เคลื่อนไหวร่างกายตามที่ตกลงกันให้คู่กับสัญญาณเสียงที่ผู้ใหญ่ทำขึ้น โดยเด็กเคลื่อนไหวร่างกาย 2 แบบต่อกันเมื่อได้ยินสัญญาณเสียง 2 ชนิดต่อกัน	81.5	100

สุขภาพทางกาย (physical well-being) โภชนาการ (Nutrition) :
 เด็กรับประทานอาหารหลาย ๆ ชนิดที่มีประโยชน์และปลอดภัย (Children eat
 a variety of nutritious and safe food)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
มีส่วนร่วมในการเตรียมอาหารที่มีประโยชน์ เช่น ตีคั้นผัก ตีไข่	74.1	98.1
กินอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ และดื่มน้ำอย่างเพียงพอ โดยมีผู้ใหญ่ช่วยเหลือแนะนำ	100	100
บอกได้ว่าอาหารใดไม่ควรกิน	66.7	100
แยกของที่กินได้ออกจากของที่กินไม่ได้	71.3	100
ใช้ช้อนกลางตักอาหารที่เป็นสำหรับรวม	12.0	70.6

สมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) : เด็กแสดงความแข็งแรงและความทนทานทางร่างกาย (Children demonstrate physical strength and endurance)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไพบ	เด็กในโครงการ
ทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 10 - 15 นาที วันละ 2 - 3 รอบ	98.1	96.1
นอนหลับได้เพียงพอ ตื่นนอนตอนเช้าอย่างสดชื่น และพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ	99.1	92.2
ไม่ง่วงเหงาหาวนอนในเวลากลางวัน ยกเว้นเวลาที่กำหนดให้นอนพัก	94.4	96.1
เล่นออกกำลังกายอย่างอิสระหรือที่กำหนดให้รวมกันอย่างน้อย 60 นาที ต่อวัน โดยแต่ละช่วงสามารถทำติดต่อกันได้ 15 นาที เช่น วิ่ง เดิน ปั่นจักรยาน เล่นกีฬา	88.9	98.1
หิว ยก หรือแบกของน้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ในระยะทางสั้น ๆ	100	100
มีแรงในการผลักทักษะหลายครั้ง	99.1	96.1
ชวนเพื่อนเล่นกิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนไหว	99.1	92.2
สามารถวิ่งติดต่อกันในระยะทาง 400 - 500 เมตร	53.7	68.6

ความปลอดภัย (safety) : เด็กแสดงออกว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
เล่นอย่างปลอดภัยตามคำแนะนำของผู้ใหญ่	100	100
บอกได้ว่าสิ่งใดเป็นอันตรายต่อตนเอง	67.6	100
เข้าใจเครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่บอกอันตรายและที่บอกความปลอดภัย	37.0	100
รู้จักข้ามถนนเฉพาะเมื่อมีผู้ใหญ่อยู่ด้วย และไม่ข้ามถนนตามลำพัง	39.8	100
ไม่ลงเล่นน้ำตามลำพัง เช่น อ่าง สระน้ำ	93.5	100
บอกเลขหมายโทรศัพท์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	10.2	70.6
รู้จักใช้สายตาอย่างเหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้สายตาในที่สว่างจ้าหรือมืดเกินไป เช่น ไม่อ่านหนังสือกลางแดดหรือที่แสงไม่พอ ไม่ดูโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ในระยะใกล้และนานเกินไป ไม่อ่านหนังสือขณะที่รถแล่น	94.4	98.1
รู้จักชื่อของแหลมหรือมีคมทุกชนิดอย่างปลอดภัย โดยไม่วิ่ง เช่น กรรไกร ไม้เสียบลูกชิ้น หรือดินสอแหลม	90.7	100
ไม่ไปกับคนแปลกหน้า	91.7	100
รู้ว่าเมื่อต้องการความช่วยเหลือจะติดต่อกับใคร	86.1	100
บอกได้ว่าสภาพใดเป็นอันตรายต่อตนเอง ไม่เล่นในบริเวณที่เสี่ยงต่ออันตราย	63.0	100
รู้จักสถานที่ตั้งของบ้านตนเอง	40.7	100
บอกผู้ใหญ่หรือเพื่อนเมื่อเห็นเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย	80.6	100
รู้จักวิธีปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยขณะเดินทาง	53.7	100

การช่วยเหลือและดูแลตัวเอง (personal care) : เด็กสามารถช่วยและพึ่งตัวเองได้ในกิจวัตรของตน (Demonstrate self-help in daily living)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
รู้จักแปรงฟันด้วยตนเอง	99.1	100
ทำความสะอาดร่างกายหลังปัสสาวะและอุจจาระได้ด้วยตนเอง	100	100
อาบน้ำและทำความสะอาดตนเองได้	95.4	100
สระผมได้เอง	79.6	100
รู้จักหวีผม	81.5	100
ติดกระดุมที่มีริงคุมซึ่งอยู่ด้านหลังของเสื้อตนเองได้เอง	100	100
บอกได้ว่าต้องการจะถ่ายอุจจาระ	100	100
บอกได้ว่าต้องการจะปัสสาวะ	100	100
ใส่เสื้อได้เอง โดยรู้จักด้านหน้าด้านหลังของเสื้อ	96.3	100
ใส่รองเท้าชนิดสวมได้ถูกข้าง	99.1	100
รู้จักปิดปากเวลาจามหรือไอ	57.4	92.2
ใช้ช้อนตักอาหารกินได้ด้วยตนเองโดยไม่หก	100	100
กินอาหารและน้ำดื่มที่สะอาด	99.1	100
รู้จักล้างผลไม้ให้สะอาดก่อนกิน	86.1	100
ช่วยเก็บที่นอน ของใช้ส่วนตัวไว้ในที่เหมาะสม	94.1	96.1
ต้อน้ำหรือนมจากถ้วยที่ถ้อยกชั้นดื่มด้วยตนเองโดยไม่หก	100	100
ใช้ช้อนและส้อมกินอาหารได้	61.1	100
ล้างมือ/มือที่เปื้อน หลังเข้าห้องส้วมและก่อนกินอาหารได้เองโดยไม่ ต้องเตือน	33.3	100
ใช้ส้อมเป็น และทำความสะอาดตนเองได้	82.4	100

พัฒนาการด้านสังคม (social development) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ (Interaction with Adult) : เด็กแสดงทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เช่น พ่อแม่ ครู และผู้ใหญ่ (Children interact, with skills, with adult)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ทักทาย พูดคุยถามตอบกับผู้ใหญ่ด้วยตนเอง	100	100
ชวนผู้ใหญ่เล่นด้วย	88.9	96.1
รู้จักต่อรองและประนีประนอมกับผู้ใหญ่เมื่อมีข้อขัดแย้งกัน	94.4	96.1
ขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	99.1	100
เสนอตัวช่วยเหลือผู้ใหญ่	88.9	100
ทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อเอาใจผู้ใหญ่	95.4	100
มีความเชื่อมั่นในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่คนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ เช่น ครู หมอ	98.1	98.1
มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่อย่างเหมาะสมและมีสัมมาคารวะ	94.4	98.1
การมีส่วนร่วมกับผู้ใหญ่ในการตัดสินใจ หรือแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องต่าง ๆ	75.9	96.1
ช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงานบ้านตามสมควร	97.2	100
ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับผู้ใหญ่	96.3	100
รู้จักปรับน้ำเสียงและความดังตามสถานการณ์ต่าง ๆ	98.4	98.1
รู้จักปรับน้ำเสียงและความดังตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีผู้ใหญ่แนะนำ	95.4	98.1
สนใจฟังผู้อื่นพูดขณะสนทนา	100	98.1
รู้จักผลัดกันพูดผลัดกันฟังในกลุ่มสนทนา	100	96.1
ถ่ายทอดข้อความที่ได้รับจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งได้ถูกต้อง	96.3	100
ใช้ถ้อยคำและน้ำเสียงที่อ่อนโยน	91.7	100

พฤติกรรมปรับตัวทางสังคม (Adaptive social behavior) :
 เด็กแสดงความตระหนักรู้ว่าพฤติกรรมมีผลกระทบต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม
 (Children demonstrate awareness of behavior and its effects)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
แบ่งปันกับเพื่อน และผลัดกันเล่นโดยมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือแนะนำ	98.1	100
ถามผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น ถ้าหนูพูดเสียงดัง ทำไมเพื่อน ต้องโกรธ	56.5	88.3
ปรับเปลี่ยนบทบาทได้ในโอกาสที่เหมาะสม	86.1	96.1
ขอเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน ในขณะที่กลุ่มกำลังทำกิจกรรมอยู่	69.7	96.1
บอกพฤติกรรมที่ดีของเด็กคนอื่น	75.9	100
ปลอบเมื่อเห็นเพื่อนเจ็บหรือไม่สบายใจ	88.9	100
บอกได้ว่า การกระทำของตนเองมีผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น ได้อย่างไร	68.5	100
ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสังคมอย่างง่าย ๆ ในครอบครัว/โรงเรียน/ ชุมชน	90.2	98.1
เมื่อเผชิญสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ก็กล้าที่จะลองทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ ท้าทาย	99.1	100
ใช้ท่าทางและภาษาที่เหมาะสมเมื่อมีความขัดแย้งภายในกลุ่ม	86.1	98.1

เห็นคุณค่าของความแตกต่าง (Appreciating Diversity) : เด็กตระหนักรู้ เห็นคุณค่า และยอมรับนับถือในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (Children recognize, appreciate, and respect similarities and difference in people)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
บอกได้ว่าบุคคลแต่ละคนมีความเหมือนและความต่าง	30.6	98.1
เล่นกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน เช่น ต่างภาษา ต่างเชื้อชาติ ต่างชาติพันธุ์ ต่างพื้นเพทางเศรษฐกิจสังคม หรือมีความบกพร่องทางกายและอื่น ๆ ฯลฯ	89.8	98.1
บอกได้ว่าคนแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน	33.3	96.1
ถามเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ทำไมหนูหน้าตาเหมือนแม่	22.2	98.1
เล่นเลียนแบบและแสดงความชื่นชมวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ที่แตกต่างไปจากตน	84.3	98.1
ถามคำถามเกี่ยวกับคำที่ใช้ หรือความเป็นอยู่ หรือลักษณะของกลุ่มคนที่แตกต่างกัน	21.3	98.1
ปฏิบัติตัวอย่างสุภาพกับทุกคน รวมถึงคนที่มีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่ต่างไปจากตน	78.7	98.1
ถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นธรรมในกลุ่มเพื่อน	71.3	100
บอกได้ว่าคนแต่ละคนมีความชอบและไม่ชอบที่แตกต่างกัน	71.3	92.2

พัฒนาการด้านอารมณ์ (Emotional Development) : ความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) : เด็กสามารถรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Children perceive themselves as unique individuals and demonstrate awareness of preference)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สพรณะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
บอกคุณลักษณะทางกายของตนเอง	31.5	92.2
บอกได้ว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบสิ่งของและ/หรือกิจกรรมใด	88.0	100
บอกความรู้สึกของตนเองทั้งทางบวกและทางลบต่อสิ่งของ บุคคล หรือสภาพต่าง ๆ ได้	77.8	100
บอกความรู้สึกของตนเองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	66.7	100
แสดงท่าทางหรือวาจาบอกความรู้สึกรักและผูกพันกับพ่อแม่และคนใกล้ชิด	96.3	100
บอกความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรมไม่สบายใจ กังวลใจในบางเหตุการณ์	67.6	100
บอกความรู้สึกหรือแสดงท่าทางผูกพันกับสิ่งของที่ตนรัก	69.4	100

การควบคุมอารมณ์ตนเอง (Self Emotional Control) : เด็กเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบและกิจวัตรได้ (Children understand and follow rules and routine)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่พอใจหรือเมื่อทำกิจกรรมที่ยากโดยมีผู้ใหญ่ช่วย	98.1	96.1
ไม่แสดงความกลัวหรือวิตกกังวลกับสถานการณ์หรือสิ่งที่ไม่คุ้นเคย (เช่น สระผม พบแพทย์ ก้าวความมืด)	66.7	88.3
ไม่ให้ความสนิทสนมกับคนแปลกหน้า	99.1	98.1
ไม่แสดงอาการหงุดหงิดจนเกินไปเมื่อต้องทำกิจกรรมที่ยาก	96.3	98.1
ไม่แสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจเกินกว่าเหตุ	99.1	98.1
หยุดหรือสงบอารมณ์ไม่ตกลงได้บ้างเมื่อผู้ใหญ่แนะนำ	99.1	98.1

สมรรถนะของตัวเอง (Self Efficacy) : เด็กเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Children demonstrate belief in their abilities)

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
แสดงความตั้งใจโดยทำทางหรือวาทะ เมื่อทำอะไรได้หรือสำเร็จ	98.1	100
ขอผลงานของตนเพื่อให้ตนเองรู้สึกดี และรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ	83.3	98.1
ทำกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ได้แสดงความสามารถ	98.1	100
อาสาที่จะทำกิจกรรมเพื่อแสดงความสามารถของตน	69.4	96.1
แสดงท่าทางพอใจเมื่อตนเองมีโอกาสได้กระทำกิจกรรมหนึ่ง ๆ ที่อยากพูดอยากทำ	96.3	98.1
บอกได้ว่าตนเองมีความสามารถในเรื่องใด	70.4	98.1

พัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา (Cognitive Development) ความจำ (Memory) : เด็กสามารถแสดงการจำเบื้องต้น

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ฮัมทำนองเพลง (ร้องทำนองเพลงในลำคอ) ที่คุ้นเคยได้	71.3	90.2
ร้องเพลงจนจบได้	84.3	100
ท่องคำคล้องจองหรือคำกลอนสั้น ๆ ได้	66.7	100
บอกชื่อวันในหนึ่งสัปดาห์	75.0	98.1
บอกชื่อวันในหนึ่งสัปดาห์โดยเรียงลำดับได้อย่างถูกต้อง	24.1	82.4
บอกและเรียกชื่อเดือนได้ (ไม่จำเป็นต้องทุกเดือนและไม่เรียงลำดับ)	11.1	90.2
บอกหมายเลขโทรศัพท์ที่บ้านได้	23.1	98.1
ฟังนิทานแล้วเล่าได้พอสังเขป	38.9	98.1
ฟังนิทานแล้วเล่ารายละเอียดได้ถูกต้อง	14.8	98.1
บอก/เล่าได้ว่าวันนี้ทำอะไรที่โรงเรียน	90.7	100
บอก/เล่าได้ว่าเมื่อวานนี้ทำอะไร (ที่โรงเรียนหรือที่บ้าน)	86.1	100

การสร้างหรือพัฒนาความคิด (ที่เป็นการคิดเบื้องต้น) (concept Formation)

: เด็กสามารถแสดงความคิดพื้นฐานในเรื่องเกี่ยวกับเวลา ช่องว่าง (space) จำนวน ความคงที่ของมวล ฯลฯ รวมทั้งการจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
บอกลักษณะหรือคุณลักษณะเบื้องต้นของสิ่งของ (เช่น ร้อน ยาว หนัก ใหญ่ ขรุขระ แห้ง)	60.2	96.1
บอกได้ว่าสิ่งของที่วางอยู่นั้น อยู่ด้านซ้ายหรือขวาของเด็ก	47.2	96.1
บอกได้ว่าสิ่งของที่วางอยู่นั้น อยู่ด้านซ้ายหรือขวาของผู้ที่พูดด้วย (หันหน้าเข้าหากัน)	38.9	90.2
บอกได้และใช้คำว่า “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “พรุ่งนี้” อย่างถูกต้อง	55.6	90.2
ถามว่า “อะไร” และ “ที่ไหน”	94.5	100
บอกหรือใช้คำที่บอกช่วงเวลาของวันได้ถูกต้อง (เช่น เช้า กลางวัน เย็น)	60.2	96.1
บอกหรือเรียกชื่อประเภท คน สัตว์ สิ่งของ พืช (เช่น เด็ก ผู้ใหญ่ คนแก่ / สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า / ผัก ผลไม้)	46.3	100
วาดแผนที่จากบ้านมาโรงเรียนหรือวาดแผนผังของห้องเรียน/ห้องนอน	14.8	58.8

ตรรกวิทยาและความมีเหตุผล (Logic and Reasoning) : เด็กแสดงความสามารถเข้าใจเกี่ยวกับเหตุและผล

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
ถามว่า “ทำไม” และ “อย่างไร” (เช่น ทำไมน้ำเกาะที่ข้างแก้วเมื่อมีน้ำแข็งอยู่ในแก้ว ทำไมมีกลางวัน กลางคืน)	63.0	100
ใช้คำว่า “เพราะ” เพื่ออธิบายเหตุและผลได้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป (ไม่จำเป็นต้องเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง)	89.9	98.1
เปรียบเทียบความแตกต่างที่เกิดจากการกระทำต่างกับสิ่งเดียวกัน (เช่น ข้าวสาร ข้าวสวย ข้าวต้ม หรือไข่ต้ม ไข่เจียว ไข่ตุ๋น)	68.8	96.1
บอกเหตุผลเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจวัตร (เช่น เหตุผลที่ต้องล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังเข้าห้องน้ำ แปรงฟันตอนเช้า ก่อนนอน และหลังอาหาร)	69.4	100
บอกเหตุผลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย (เช่น เหตุผลที่ต้องไม่เล่นบริเวณริมน้ำ ไม่เล่นไม้ขีดไฟ)	90.7	100
บอกเหตุผลในการปฏิบัติตนในด้านที่เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม (เช่น บอกเหตุผลที่ต้องไม่ทิ้งขยะตามถนน ไม่เด็ดดอกไม้ ไม่ทำลายของสาธารณะ)	82.4	100
เรียงลำดับภาพหรือเหตุการณ์ในภาพ และอธิบายได้	40.7	98.1
บอกได้ว่าเรื่องที่ได้ฟังหรือเห็นจะบออย่างไร โดยให้เหตุผลประกอบ (เช่น เวลาฟังนิทานหรือเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ)	41.7	98.1
บอกได้ว่าส่วนประกอบอะไรที่ไม่ปรากฏหรือหายไปในรูปแบบ	86.8	98.1
บอกได้ว่าในรูปภาพมีอะไรที่ผิดปกติ หรืออยู่ผิดที่ หรือคู่แล้วเป็นไปไม่ได้	51.90	96.1
บอกหรือเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่เข้าใจ (เช่น บอกเรื่องที่ได้ยินหรือภาพที่เห็นนั้นตกลงหรือเข้าใจตรงไหน หรือบอกเหตุที่ทำให้เข้าใจ)	63.9	100
บอกได้ว่าของบางอย่างใช้แทนกันได้ (เช่น โบริตอง โบริบวใช้แทนตุ๊กกระต่าย ตุ๊กพลาสติก ถ้วยหรือชามใช้แทนกันได้)	62.0	88.3
บอกความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องระหว่างสิ่งต่าง ๆ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ หรือใช้คำว่า “ถ้า...แล้วจะ...” (เช่น ฝนตกเราเปียก วันหยุดไม่ต้องไปโรงเรียน กินผักจะรู้สึกเผ็ด)	95.4	98.1

การคิดอย่างวิวิจารณ์ (Critical Thinking) : เด็กสามารถเปรียบเทียบ
แยกแยะความเหมือน ความแตกต่าง และประเมินสถานภาพ

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
จับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน (เช่น ของที่เหมือนกัน ของที่ใช้คู่กัน ของที่เป็นประเภทเดียวกัน)	88.0	98.1
บอกได้ว่าสิ่งที่เห็น 2 อย่าง เหมือนและต่างกันอย่างไร (เช่น มะม่วง มะละกอ สุนัข 2 ตัว เป็นคนละพันธุ์)	59.3	98.1
บอกความคิดของตนเกี่ยวกับสภาพหรือลักษณะที่พบ (เช่น ร้อน หนาว สุนัข)	70.4	100
จัดกลุ่มสิ่งของตามประเภทโดยใช้เกณฑ์เดียวในการจัด (เช่น ตามสี ตามรูปทรง หรือตามขนาด)	87.0	100
จัดกลุ่มสิ่งของตามประเภทลักษณะ 2 เกณฑ์ (เช่น จำแนกตามสีและรูปทรง)	50.0	100
รู้จักใช้ข้อมูล/คำที่เรียนรู้ใหม่มาใช้กับเหตุการณ์ สภาพแวดล้อม หรือกิจกรรมอื่น ๆ (เช่น เมื่อเรียนรู้รูปสี่เหลี่ยม เด็กสามารถชี้บอกได้ว่า ประตูหน้าต่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้วย)	62.0	100
บอกคำที่มีความหมายตรงข้ามเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่เด็กพบเห็น (เช่น ข้างตัวใหญ่ หนูตัว... พระอาทิตย์ขึ้นตอนกลางวัน พระจันทร์ขึ้นตอน... ไฟร้อน น้ำแข็ง...)	84.3	100

การคิดด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics) : เด็กสามารถอ่านตัวเลข นับเลข และรู้จำนวน

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
พูดคำว่า 1 ถึง 10 เรียงลำดับได้ โดยไม่จำเป็นต้องทราบความหมาย	98.1	100
พูดคำว่า 1 ถึง 20 เรียงลำดับได้ โดยไม่จำเป็นต้องทราบความหมาย	91.7	100
อ่านตัวเลข 1 ถึง 10 ได้ (ตัวเลขอารบิก)	80.6	100
หยิบของตามจำนวน 1 ถึง 5 ได้อย่างถูกต้อง	95.4	100
หยิบของตามจำนวน 6 ถึง 10 ได้อย่างถูกต้อง	85.2	100
หยิบของตามจำนวน 1 ถึง 5 ได้และบอกจำนวนได้อย่างถูกต้อง	94.4	100
หยิบของตามจำนวน 6 ถึง 10 ได้และบอกจำนวนได้อย่างถูกต้อง	81.5	100
เรียงลำดับตัวเลขอารบิกจาก 1 ถึง 10 ได้	76.9	100
นับถอยหลังเรียงลำดับจาก 10 ไปถึง 1	44.4	64.7
รวมสิ่งของหรือนับนิ้วรวมกัน โดยใช้จำนวน 1 – 5 ได้ (รวม 1 ครั้ง เช่น 1 + 2 5 + 5)	63.9	74.5
รวมสิ่งของหรือนับนิ้วรวมกัน โดยใช้จำนวน 1 – 10 ได้ (รวม 1 ครั้ง เช่น 4 + 2 8 + 8)	48.1	98.1
บวกเลข 1 หลัก หรือ 2 หลัก โดยไม่ต้องทด	31.5	64.7
หักลบโดยนับนิ้วหรือสิ่งของออกจากจำนวนไม่เกิน 5 ได้ (หักลบ 1 ครั้ง เช่น 5 – 3 4 – 3)	46.3	64.7
หักลบโดยนับนิ้วหรือสิ่งของออกจากจำนวนไม่เกิน 10 ได้ (หักลบ 1 ครั้ง เช่น 8 – 3 6 – 2)	51.9	74.5
บอกจำนวนสิ่งของที่เท่ากัน (เช่น ขนม 3 ชิ้น มีจำนวนเท่ากับกล้วย 3 ลูก)	87.0	98.1
บอกจำนวนที่มากกว่าหรือน้อยกว่าของสิ่งของประเภทเดียวกันภายในจำนวน 5 (เช่น สุนัข 5 ตัว มีจำนวนมากกว่าสุนัข 2 ตัว คินสอ 2 แท่ง มีจำนวนน้อยกว่าคินสอ 5 แท่ง)	71.3	98.1

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)

สมรรถนะของเด็กปฐมวัย
(คิดเป็นร้อยละ)

เด็ก
ทั่วไป

เด็กใน
โครงการ

บอกจำนวนของสิ่งของหรือจำนวนครั้งของกิจกรรมในชีวิตประจำวัน
ของตน (เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ กินข้าว ตื่นนอนวันละกี่ครั้ง)

41.7

100

เขียนตัวเลขได้ 1 - 10 (เลขอารบิก)

84.3

98.1

เขียนตัวเลขไทย ๑ - ๑๐ ได้

42.6

64.7

จัดสิ่งของเป็นจำนวนคู่ จำนวนที่ภายในจำนวน 10 ได้

24.1

64.7

บอกตัวเลขที่เป็นเลขคู่และเลขคี่ภายในจำนวน 10 ได้

9.3

45.1

บอกความคงที่ของเลข 1 หลัก ที่เป็นผลรวมของเลข 2 จำนวน
ได้หลายแบบ (เช่น เมื่อมีการสลับที่ $2 + 3$ หรือ $3 + 2$ ก็เท่ากับ 5
การเปลี่ยนองค์ประกอบ $4 + 1$ เท่ากับ $3 + 2$)

7.4

45.1

ความเข้าใจปรากฏการณ์ และวิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ (sciences) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต : เด็กแสดงพฤติกรรมอยากรู้ อยากรอง โดยการมอง การฟัง การถาม จับต้อง และลงมือทำ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตต่าง ๆ

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
บอกชื่อสัตว์ต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 3 ชื่อ (เช่น แมว ไก่ นก)	94.4	100
บอกชื่อต้นไม้ต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 3 ชื่อ	65.7	100
บอกชื่อผักต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 3 ชื่อ	67.6	100
บอกชื่อผลไม้ต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 3 ชื่อ	87.0	100
บอกเล่าลำดับขั้นของพัฒนาการตามธรรมชาติโดยสังเขปของคน สัตว์ พืช เช่น การเติบโตของพืช ของคน (เช่น เด็ก-ผู้ใหญ่-คนแก่ ไข่ เป็นไก่-นก-เป็ด เมล็ดพืชเป็นต้นไม้ วงจรชีวิตกบ ผีเสื้อ)	25.0	98.1
บอกปัจจัยที่ทำให้คน สัตว์ พืชเจริญเติบโต (เช่น ต้นไม้ต้องการน้ำหรือปุ๋ย คนต้องการอาหาร อากาศ และน้ำ เป็นต้น)	71.3	98.1
บอกชื่อและอธิบายหน้าที่ของส่วนต่างๆ ของร่างกายได้โดยสังเขป อย่างน้อย 3 อย่าง (เช่น ตา ใจ หู ใจ ฟัง)	60.2	100
บอกชื่อและอธิบายหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้โดยสังเขป อย่างน้อย 6 อย่าง	53.7	100
พูดถึงหรือถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายบางส่วนได้ (เช่น ผมยาว เล็บยาว ทำไมเป็นแผลแล้วหายได้)	13.9	64.7
ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต (เช่น ดูแลและให้อาหารสัตว์ รดน้ำต้นไม้)	91.7	100
บอกได้ว่าสิ่งใดมีชีวิต และอธิบายลักษณะของสิ่งที่มีชีวิตนั้น ๆ ได้ (เช่น หายใจ ต้องกินอาหาร)	56.5	92.2
บอกความแตกต่างระหว่างคน พืช สัตว์	25.9	98.1
อธิบายลักษณะเฉพาะด้านรูปร่าง ท่าทาง พฤติกรรม และที่อยู่อาศัยของ สิ่งที่มีชีวิตได้อย่างน้อย 1 อย่าง (เช่น นกมีปีกอยู่บนต้นไม้ ปลาไม่มีขา อยู่ในน้ำ)	83.3	100
บอกความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อื่น ๆ (เช่น คนทิ้งขยะลงน้ำ น้ำเน่า ปลาตาย ปลุกต้นไม้ทำให้มีร่ม)	78.7	92.2

ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมรอบตัว (social studies (family, community)
 ครอบครัว : เด็กแสดงออกถึงความตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของครอบครัว
 และบทบาทของครอบครัว

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
บอกผลที่เกิดขึ้นจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อม (เช่น ปลูกต้นไม้ หิงชยะไม่เป็นที่)	67.6	98.1
ชื่นชมหรือเล่าถึงความสุขเมื่อได้สัมผัสกับธรรมชาติ (เช่น นั่งใต้ต้นไม้ มองดู ผีเสื้อ มองดูดวงจันทร์ เห็นดอกไม้บ้าน)	62.0	88.3
ขับถ่ายให้เป็นที่และใช้ห้องน้ำอย่างถูกวิธี	100	100
ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เช่น หักกิ่งไม้ เตีคดอกไม้ เก็บเปลือกหอย ก้อนหิน ไม่ปีสสาวะหรือบ้วนน้ำลายลงในที่สาธารณะ)	35.2	98.1
บอกได้ว่าจะหลีกเลี่ยงหรือป้องกันตนเองจากบริเวณที่เป็นมลภาวะ (เช่น ปิดปากและจมูกเมื่อเจอควัน ปิดหูเมื่อเสียงดัง)	70.4	98.1

พัฒนาการด้านภาษา (Language Development) การเข้าใจและ
การใช้ภาษา (Language) คำศัพท์ (Vocabulary) : เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ
และใช้คำศัพท์ได้

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
เด็กใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะคำที่ใช้ในชีวิตจริง (เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ สระผม กินข้าว)	82.4	100
บอกคำที่มีความหมายเหมือนกัน (เช่น หมา กับ สุนัข กิน กับ รับประทาน ฉี่ กับ ปัสสาวะ เยอะ กับ มาก)	44.4	96.1
บอกคำที่มีความหมายตรงกันข้าม (เช่น มีต กับ สว่าง ร้อน กับ หนาว ซ้าย กับ ขวา หอม กับเหม็น)	50.9	96.1
ใช้คำที่แสดงตำแหน่งแหล่งที่ (เช่น ข้างหน้า ข้างหลัง บน ใต้ ใน นอก ข้าง ๆ ถัดไป ติดกัน ด้านหน้า ด้านหลัง ระหว่าง)	71.3	98.1
นำคำที่ได้เรียนรู้ใหม่มาใช้ในชีวิตประจำวัน	71.3	100
ถามความหมายของคำที่ตนไม่รู้หรือไม่แน่ใจ	58.3	100
ใช้คำที่แสดงคุณลักษณะเพื่ออธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม (เช่น ตุ๊กตาสีชมพูสวยดี เสื้อสีแดงตัวยาว เดินช้า ๆ น้าเย็น)	68.5	98.1
อธิบายคำง่าย ๆ ได้ (เช่น แมวเป็น...)	46.3	96.1

การสื่อความหมาย (communication) การสื่อความหมายด้วยภาษาพูด (Verbal communication) : เด็กสามารถรับรู้และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการของตน

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (เกิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ชอบฟังนิทานและพูดถึงบางตอนที่ชอบเป็นพิเศษบ่อย ๆ	75.9	100
ฟังนิทานหรือฟังคนอ่านหนังสือได้นาน 5 นาที	98.1	100
ฟังเสียงพูด (น้ำเสียง) และบอกความแตกต่างของน้ำเสียงว่าผู้พูดมีความรู้สึกหรือมีความต้องการอย่างไร (เช่น พูดเสียงตึง เสียงคุ เสียงขึ้นชม น้ำเสียงอ่อนโยน เสียงขู่)	66.7	96.1
เล่าเรื่องเหตุการณ์ที่ตนมีประสบการณ์ให้ผู้อื่นฟังเข้าใจได้	85.2	98.1
บอกความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเองได้	100	100
เริ่มการสนทนาที่ต่อเนื่องด้วยคำถามหรือคำตอบเล่า	92.6	98.1
พูดชัดถ้อยชัดคำและอาจออกเสียงไม่ชัดในเสียง “ส” “ร”	74.1	96.1
รู้จักปรับวิธีการสื่อความหมายด้วยภาษาพูดให้เหมาะสมกับผู้ฟัง (เช่น พูดกับน้อง พูดกับครู พูดกับเพื่อน)	97.2	98.1

การอ่านและการเงืงห (Literacy)

การอ่าน (Reading) : เด็กสามารถออกเสียงตัวพยัญชนะ สระ และคำง่าย ๆ ได้

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
หยิบหนังสือมาพลิกดู และทำทำอ่านหนังสือ	92.6	100
ชี้ตัวพยัญชนะได้ 5 ตัว เมื่อถาม (เช่น ก.ไก่ อยู่ที่ไหน ชีตัว ข.ช้าง)	77.8	98.1
อ่านออกเสียงพยัญชนะได้ 5 ตัว (เช่น เมื่อชี้ตัว ก ก็อ่านได้ว่า กอ หรือ กอ ไก่)	71.3	98.1
อ่านออกเสียงพยัญชนะได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	71.3	98.1
ชี้บอกพยัญชนะที่จำได้ในคำต่าง ๆ อย่างน้อย 10 ตัว	68.5	98.1
กวาดสายตาและใช้นิ้วชี้จากซ้ายไปขวาเมื่อเปิดหนังสือและทำทำอ่าน	88.9	100
อ่านที่ละบรรทัดจากบนลงมาล่าง โดยไม่เน้นการอ่านถูกต้อง	22.2	98.1
เปิดหนังสือที่มีภาพประกอบโดยไม่กลับหัว	99.1	100
เปิดหนังสือที่มีภาพจากหน้าแรกเรียงลำดับไปยังหน้าสุดท้าย	92.6	100
เปิดหนังสือที่มีภาพจากหน้าไปหลัง	97.2	100
บอกได้ว่าตัวใดเป็นตัวเลข และตัวใดเป็นตัวหนังสือ	90.7	98.1
ชี้ชื่อหรือชื่อเล่นของคนที่เป็นตัวพิมพ์/ตัวเขียนบรรจงได้	75.0	94.1
อ่านคำง่าย ๆ หรือชื่อตนเองได้ (เช่น ชื่อเล่นหรือชื่อจริงของตนเอง หรือคำว่า หมา บ้าน พ่อ แม่)	7.4	94.1
ถามคำหรือชื่อบนสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (เช่น ชื่อหนังสือบนปก ชื่อบนกล่องนม/ขนม)	75.0	98.1
ถามเกี่ยวกับเนื้อหาของสาระของข้อความที่พิมพ์หรือเขียน (เช่น จดหมาย หนังสือพิมพ์ ฉลากต่าง ๆ)	43.5	98.1
บอกประเภทสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่พบเห็นอย่างน้อย 2 ประเภท (เช่น หนังสือพิมพ์ ไบโฆษณา หนังสือนิทาน หนังสือการ์ตูน)	16.7	100
บอกชื่อหนังสือที่ตนชอบได้อย่างน้อย 2 เรื่อง (เช่น หนังสือน้อยหนวกแดง ลูกหมี่เล่นกับพ่อหมู 3 ตัว)	23.1	100

พัฒนาการด้านจริยธรรม (Moral Development) การมีวินัยในตนเอง (Self discipline) : เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมควบคุมตนเอง

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (เด็กเป็นโองค)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อให้ไปโรงเรียนทัน	99.1	100
ไม่แสดงความก้าวร้าวด้วยการทำร้ายตนเอง หรือทำลายข้าวของตนเอง โดยผู้ใหญ่ช่วยเหลือแนะนำให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม	98.1	98.1
ไม่แสดงความก้าวร้าวต่อคน สัตว์ สิ่งของ และรู้จักระงับความก้าวร้าวของตนเองได้	90.7	98.1
เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน (เช่น ขออนุญาตไปห้องน้ำ ไม่พูดแซงครู ฯลฯ)	99.1	98.1
ทำตามกฎ กติกา เมื่อเล่นเกม	98.1	98.1
อดทนรอคอยที่จะได้สิ่งที่ต้องการ (เช่น ทำงานจนเสร็จแล้วจึงไปเล่น รอรับของโดยไม่แย่งของจากมือ)	96.3	98.1
เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังโดยไม่แซงคิว	80.6	98.1
ทำตามธรรมเนียมของบ้าน (เช่น ถอดรองเท้าก่อนเข้าบ้าน ไม่กินอาหารในห้องนอน ไปลามาไหว้)	99.1	98.1
ทำตามสัญญาหรือข้อตกลงง่าย ๆ	93.2	98.1
ทำตามคำแนะนำและคำขอร้องของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่	96.3	98.1
ทำตามคำแนะนำและคำขอร้องของครู	100	100
ควบคุมตนเองให้ทำงานจนเสร็จ แม้ว่าจะมีสิ่งเร้า (เช่น เพื่อนชวนไปเล่น เสี่ยงเพื่อนคุย เสี่ยงโทรทัศน์)	83.3	94.1
แสดงความรับผิดชอบโดยทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำในระยะสั้น ๆ (เช่น จัดเรียงรองเท้า จัดโต๊ะ แจกสมุด)	100	100
แสดงความรับผิดชอบโดยทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำในวันถัดไป (เช่น ให้เอาใบไม้ ปลูกครอบคริวมาจากบ้าน)	95.4	98.1

พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ (Creative Development) ศิลปะการแสดง (performing Arts) ดนตรีและการเต้นตามดนตรี (Music and Dance) : เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมทางดนตรี และเคลื่อนไหวตามดนตรี

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็กทั่วไป	เด็กในโครงการ
สนใจด้วยการตั้งใจฟังเพลงหรือดนตรี	100	100
ร้องเพลงได้บางตอน โดยมีผู้ใหญ่ช่วย	93.5	100
เล่นเครื่องดนตรีหรือเครื่องเคาะจังหวะแบบง่าย ๆ	98.1	100
สร้างทำนองและเนื้อเพลงเองได้ หรือใช้ทำนองที่รู้จักแต่งเนื้อใหม่	4.6	50.9
ร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนหรือผู้ใหญ่	93.5	100
ร้องเพลงกับเพื่อน ๆ หรือร้องเป็นกลุ่มอย่างถูกจังหวะ	92.6	100
ทำเสียงดนตรีด้วยเสียงของตนเองหรือจากอุปกรณ์ (เช่น ตีกลอง เคาะกระป๋อง เขย่ากลองใส่ทรายที่ทำเองหรือผู้ใหญ่ช่วยทำ ฯลฯ)	98.1	100
บอกชื่อเพลงที่ตนเองชอบได้อย่างน้อย 5 เพลง	20.4	98.1
บอกได้ว่าเพลง 2 เพลงจังหวะต่างกัน (เช่น เพลงช้า เพลงเร็ว)	84.3	100
ทำตามทางตามจินตนาการประกอบดนตรีด้วยตนเองได้	88.0	100
เต้นหรือเคลื่อนไหวร่างกายตามที่ช่วยกันกำหนดสอดคล้องกับดนตรีและเนื้อเพลง	86.1	100
รำหรือเต้นกับดนตรีท้องถิ่น (เช่น รำวง รำไทย เต้นระบำพื้นเมือง)	77.8	96.1

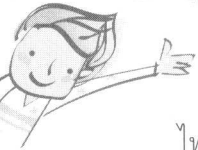

ทัศนศิลป์ (Visual Arts) : เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมด้านการวาด การปั้น และการประดิษฐ์

พฤติกรรมบ่งชี้ (Indicators)	สมรรถนะของเด็กปฐมวัย (คิดเป็นร้อยละ)	
	เด็ก ทั่วไป	เด็กใน โครงการ
ละเส้นหรือระบายสี วาดรูป หรือปั้นตามจินตนาการ	100	100
ละเส้นหรือระบายสี วาดรูป หรือปั้นตามจินตนาการ และเล่าหรืออธิบายได้	95.4	100
ดูรูปที่คนอื่นวาด ภาพถ่าย หรือผลงานปั้น และให้ความเห็น	71.3	98.1
สามารถบอกชื่อรูปทรง รูปร่าง ลายเส้นในภาพได้ (ภาพวาดหรือภาพถ่าย)	58.3	82.4
นำผลงานทัศนศิลป์ของตนให้ผู้อื่นดูอย่างภาคภูมิใจ	94.4	98.1
บอก/ชี้ได้ว่าสีใดเป็นสีอ่อน และสีใดเป็นสีเข้ม	85.2	100
วาด หรือปั้น หรือประดิษฐ์ หรือพับ ฉีก ประกระดาษตามจินตนาการในหัวข้อที่กำหนด	89.8	100
ประดิษฐ์สิ่งของหรือของเล่นตามจินตนาการของเด็ก โดยใช้วัสดุใกล้ตัว หรือวัสดุธรรมชาติ (เช่น ก้านกล้วย ใบตอง ลังกระดาษ)	87.0	100
ต่อของเล่นเป็นรูปร่างหรือเรื่องราวตามจินตนาการของตน (เช่น ตัวต่อพลาสติก บล็อกไม้ ไม้หนีบ ฯลฯ)	100	100

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก

การอ่าน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นเรื่องใหญ่ของชาติ ดังนั้นคนไทยทุกคนต้องเข้าถึงการอ่านได้ง่าย มีการนำเสนอหนังสือที่ดี เพื่อสนับสนุนให้คนไทยทุกคนใช้หนังสือเป็นแหล่งความรู้ ไปพร้อม ๆ กับการสร้างนิสัยรักการอ่านที่ต้องทำในกลุ่มอายุ และในทุกกลุ่มอายุต้องทำทั้งในระบบและนอกระบบ **ต้องทำในทุกสถานะ** คือ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับชาติ

กลุ่มเป้าหมาย	กระบวนการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
เด็กวัย 0 - 3 ปี	<ol style="list-style-type: none"> หญิงตั้งครรภ์ → หญิงหลังคลอด → แม่เด็ก <ol style="list-style-type: none"> มอบหนังสือสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อยให้หญิงตั้งครรภ์ทุกราย มอบหนังสือคู่มือพ่อแม่ หนูชอบหนังสือให้หญิงหลังคลอดทุกราย ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 เดือนเป็นอย่างน้อย ส่งเสริมให้พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และผู้เลี้ยงดูเด็กร้องเพลงกล่อมเด็ก เล่นนิทานให้เด็กแรกเกิดฟัง เมื่อเด็กอายุ 6 เดือนมอบชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart มอบชุดห้องสมุดฉบับกระเป๋า ให้ อสม. ทบทวนบ้านดูแลรับผิดชอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ครอบครัวมาใช้ได้อย่างทั่วถึง เช่น วันหยุดให้เด็ก ๆ ในหมู่บ้านมานั่งอ่าน มอบหนังสือภาพสำหรับเด็กให้พ่อแม่ทุกครั้งที่มาลูกมารับวัคซีน 	กระทรวงสาธารณสุข
เด็กวัย 0 - 3 ปี	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้ใช้ชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart กับเด็กในสถานสงเคราะห์ทั้งในส่วนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานสงเคราะห์ภาคเอกชน 	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กลุ่มเป้าหมาย	กระบวนการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
เด็กวัย 0 - 3 ปี	<p>7. สร้างวัฒนธรรมการอ่านด้วยการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้คนไทยทุกคนจัดหาหนังสือที่ดีหลากหลาย และนำเสนอใจมาแทนการดูโทรทัศน์ การเล่นเกม เซฟอินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดียที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม</p> <p>8. จัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้ทั่วถึง และต้องจัดระบบให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ง่าย มีเงื่อนไขในการใช้บริการไม่มากและไม่ยุ่งยาก มีการจัดบรรยากาศที่สบายเพื่อเชื้อให้เกิดความสนใจในการเข้ามาอ่านหนังสือ รวมทั้งบรรณารักษ์ต้องมีความทันสมัย มีเทคนิคในการเชิญชวนให้คนมารับบริการ มาอ่านหนังสือ มาเรียนรู้</p>	<p>กระทรวงวัฒนธรรม</p> <p>กระทรวงศึกษาธิการ</p>
เด็กวัย 3 - 6 ปี	<p>1. จัดอบรมครูให้เห็นความสำคัญของการใช้หนังสือกับเด็กปฐมวัย</p> <p>2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลทุกแห่งใช้หนังสือกับเด็กตั้งแต่ปฐมวัย</p> <p>3. มอบชุดห้องสมุดฉบับกระเป๋า ให้โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลทุกแห่งให้ครูรับผิดชอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ครอบครัวมาใช้ได้อย่างทั่วถึง โดยมานั่งอ่านหรือยืมกลับบ้าน</p> <p>4. จัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้ทั่วถึง และต้องจัดระบบให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ง่าย มีเงื่อนไขในการใช้บริการไม่มากและไม่ยุ่งยาก มีการจัดบรรยากาศที่สบายเพื่อเชื้อให้เกิดความสนใจในการเข้ามาอ่านหนังสือ รวมทั้งบรรณารักษ์ต้องมีความทันสมัย มีเทคนิคในการเชิญชวนให้คนมารับบริการ มาอ่านหนังสือ มาเรียนรู้</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการ</p>

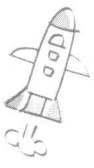

กลุ่มเป้าหมาย	กระบวนการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
	5. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยในทุกระดับ ต้องบรรจุแผนการสร้างวัฒนธรรมการอ่านไว้ใน แผนงานที่ต้องดำเนินงานอย่างจริงจังโดยมีการจัด วัสดุอย่างชัดเจนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 6. จัดอบรมผู้ดูแลเด็กให้เห็นความสำคัญของการใช้ หนังสือกับเด็กตั้งแต่ปฐมวัย 7. มอบชุดห้องสมุดฉบับกระเป๋า ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกแห่งให้ผู้ดูแลเด็กรับผิดชอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ ครอบครัวมาใช้ได้อย่างทั่วถึง โดยมานั่งอ่านหรือ ยืมกลับบ้าน	กระทรวงมหาดไทย
เด็กวัย 3 - 6 ปี	8. ส่งเสริมให้ดำเนินการบ้านเลี้ยงเด็กในสถาน- ประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม และในชุมชน 9. จัดอบรมผู้ดูแลเด็กให้เห็นความสำคัญของการใช้ หนังสือกับเด็กตั้งแต่ปฐมวัย 10. มอบชุดห้องสมุดฉบับกระเป๋า ให้บ้านเลี้ยงเด็ก ทุกแห่งให้ผู้ดูแลเด็กรับผิดชอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ ครอบครัวมาใช้ได้อย่างทั่วถึง โดยมานั่งอ่านหรือ ยืมกลับบ้าน	กระทรวงแรงงาน
	11. สร้างวัฒนธรรมการอ่านด้วยการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้คนไทยทุกคนจัดหาหนังสือที่ดี หลากหลาย และนำเสนอมาแทนการดูโทรทัศน์ การเล่นเกม เซฟอินเทอร์เน็ท และไฮเทคโมบายล์ที่มี อยู่ทั่วไปในสังคม	กระทรวงวัฒนธรรม

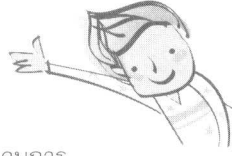
รัฐบาลทุก รัฐบาล

ต้องมีนโยบายด้านการสร้างวัฒนธรรมการอ่านอย่างชัดเจน

>> บรรณานุกรม

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550). Bookstart กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
2. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2549). Bookstart กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุ 1 - 3 ปี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550). Bookstart กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุ 3 - 4 ปี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
4. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551). Bookstart กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุ 4 - 5 ปี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
5. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551). กระบวนการสานสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวด้วยการเล่านิทานอ่านหนังสือกับลูก. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
6. ทาดาชิ มัตซึอิ (Tadashi Matsui) เขียน, พรอนงค์ นิยมค้า แปล (2536). คู่มือพ่อแม่สร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย. กรุงเทพฯ.
7. เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (2552) คู่มือพ่อแม่สร้างลูกรักให้เป็นนักอ่าน. กรุงเทพฯ.
8. นกเนตร ธรรมบวร (2537). จะวัดผลและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างไร. วารสารวิชาการ-อุดมศึกษา 4 (1), 70 - 76.
9. จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, พัชรภรณ์ ปัญญาอุทัย, วันจันทร์ ศิริวงศ์, ทักษิณ ชินทัฬหไทย (2550). รายงานการศึกษารูปแบบการส่งเสริมการอ่านหนังสือในครอบครัวที่มีทารกอายุ 4 - 9 เดือน ใน 4 พื้นที่ทดลองโครงการหนังสือเล่มแรก (Bookstart). กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัยไทยเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว.

10. ศิริกุล อิศรานุกฤษ, สุธรรม นันทมงคลชัย, ดวงพร แก้วศิริ (2546). รายงานการวิจัยโครงการการพัฒนาระดับสติปัญญาเด็กวัยต่าง ๆ ของประเทศ ระยะที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้แก่เด็กโดยครอบครัวและการประเมินผล. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
11. Barry, Wade, & Magie, Moore. Book start the first five years. London: Book Trust, 1998.
12. Book Trust (2000). Sainsbury's Bookstart Report (2000).
13. Goodman, K. What's whole in whole language?. Portsmouth, NH: Heinemann Education Books, 1986.
14. Sanders LM, Zacur G, Haecker T, Klass P. (2004). Number of children's books in the home: an indicator of parent literacy. Ambulatory Pediatrics; 4 (5): 424 - 428.
15. Westerlund M, Lagerberg D. (2008). Expressive vocabulary in 18-month-old children in relation to demographic factors, mother and child characteristics, communication style and shared reading. Child: care, health and development; 34: 257 - 266.

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กได้ศึกษาแนวความคิดเรื่อง Bookstart
เข้ามาในประเทศไทย มีการมอบให้พ่อแม่จำนวน 100 ครอบครัว
นำไปใช้กับลูกอายุ 0 - 9 เดือน กับกระบวนการง่าย
เพียงให้ลูกนั่งตัก แล้วถืออวัยวะหนังสือ พ่อแม่จะอ่านเมื่อไรก็ได้
และอ่านที่ไหนก็ได้ ที่สำคัญที่สุด คือต้องอ่านทุกวัน วันละ 5 - 15 นาที

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

ISBN : 978-616-7309-09-5
9 786167 309095

ชุดการอ่าน